

Un altre banc que va marxar

El Banc Comercial de Terrassa, hereu del fallit Banc de Terrassa, va ser absorbit per una filial del Deutsche Bank el 1956

Consell d'administració del Banc de Sabadell, l'any 1956 Foto: Memòria del Banc de Sabadell

"L'operació significa per a Terrassa la possibilitat d'una ajuda econòmica més intensa i, per als accionistes, constituir el nucli més important d'un banc nacional -espanyol- amb seu a Barcelona i de capital i direcció predominantment regionals. No es tracta que Terrassa perdi una institució pròpia, sinó que passi a ser peça importantíssima d'una organització molt més àmplia, d'una potència ja considerable i de possibilitats molt més grans."

El discurs bé podria ser el del president de Caixa Terrassa el juliol de 2010, en motiu de la fusió amb Caixa Sabadell i Caixa Manlleu a Unnim. Però les paraules van ser pronunciades fa més de mig segle. El 23 de juny de 1956, el president del Banc Comercial de Terrassa, Pere Amat Roumens, es vantava davant la Junta General d'Accionistes del futur pròsper que tindria l'entitat com a conseqüència de la fusió amb el Banc Comercial Transatlàntic, filial del Deutsche Bank. En realitat, però, els egarencs havien estat enredats. Conscientment o inconscient.

L'operació no era una fusió, sinó una absorció, com consta en la documentació. Els membres del consell d'administració s'havien deixat seduir pels cants de sirena d'un banc forà, el Banc Transatlàntic, filial del banc alemany, que després de la segona Guerra Mundial havia passat a mans espanyoles.

El Banc Comercial de Terrassa era molt llaminer, els beneficis creixien cada any i els seus dipòsits de clients havien crescut un 943% en la darrera dècada, mentre que la mitjana del sector era d'un 350%. La potent indústria tèxtil de la ciutat i la necessitat de serveis bancaris per part dels empresaris i comercials d'altres sectors, que necessitaven crèdit per alimentar el seu creixement, havien fet que el Banc Comercial i, en general, tota la banca aconseguissin desvincular la seva supervivència de la conjuntura llanera.

"La causa de la desaparició no va ser ni una fallida ni el fruit d'inversions desafortunades, sinó el funcionament excessivament bo. La gestió impecable els va fer morir d'èxit", argumenta Jordi Calvet, doctor en Història de la UAB i autor del treball "Aproximació a l'evolució financera de Terrassa i Sabadell durant els anys 1940-1960". Amb el vist-i-plau de la Junta d'Accionistes es posava punt i final a una història financera que havia començat el 1924, quan, quatre anys després de la fallida del Banc de Terrassa, el Banc Comercial de Terrassa intentava salvar el banc fallit amb un nou nom.

Un banc regalat

El nou propietari s'endua un botí considerable: aquell 1956, els seus comptes eren magnífics; tenia 15 milions de pessetes de capital, 14 milions més de reserves i un passiu de 185. El Banc Comercial posseïa dos edificis importants com a patrimoni, la seu central, al carrer de Sant Jaume, 26, heretat del Banc de Terrassa, i la nova seu, inaugurada l'any 1944 al número 9 del carrer Major.

Pel que fa a les sucursals, en tenia dues a Terrassa -una a l'avinguda de Barcelona i l'altra a l'avinguda de Matadepera-, una a Olesa de Montserrat, una a Rubí, una a Molins de Rei i una altra a Cornellà de Llobregat. Fruit de l'absorció, el Banc Transatlàntic assumia tots els drets i obligacions, actius i passius del banc egarenc, això és, tot el seu patrimoni íntegre. Els accionistes terrassencs obtindrien un bescanvi per les seves accions (40.000 en total) a un preu d'entre 500 i

250 pessetes, segons el tipus de participació.

I per què va accedir el Banc Comercial de Terrassa a aquesta operació i, a més, negava que fos una absorció? D'entrada, pel context: "La situació econòmica de la postguerra caracteritzada per la davallada de tota la banca catalana, la progressiva vinculació de l'economia catalana i l'espanyola i l'existència d'un nou centre de poder econòmic i polític a Madrid", diu Jordi Calvet.

Però també l'atractiu que en aquell moment tenia el Transatlàntic, primer banc a Catalunya per dipòsits i presència, l'únic banc català -tot i que era filial alemanya- classificat com a nacional, i amb un projecte engrescador per esdevenir el gran banc català. I en tercer lloc, com remarca l'historiador, hi havia una actitud positiva envers l'absorció per part del Consell d'Administració, "ja sigui per la juxtaposició de càrrecs amb els de la Caixa d'Estalvis -Pere Amat, Josep Aurell i Josep Badrinas- o pels vincles terrassencs del Banc Transatlàntic, on l'exministre d'Indústria (1940-1945) Demetri Carceller n'era vicepresident i Frederic Marimon, secretari".

Finalment, l'únic rastre que quedaria del Banc Comercial de Terrassa va ser un consell local que gestionaria el negoci del nou banc a Terrassa, però amb atribucions molt limitades. Per atzar, cinc terrassencs formarien part del consell d'administració del Banc Transatlàntic, tres perquè ja ho eren i dos que s'incorporarien provinents del banc absorbit. Un lobby que no va servir de res, perquè ben aviat va desaparèixer qualsevol signe que recordés el banc egarenc. "Amb tot, la desaparició del Banc Comercial de Terrassa a l'època va semblar oportuna i realista i, almenys públicament, no hi va haver veus discordants", remarca Calvet. Amb l'absorció de Caixa Terrassa pel BBVA, la ciutat posa punt i final a una història financera sobirana de gairebé un segle i mig.